

Eskilstuna den 12 december 2008

Till landstingsstyrelsen
Landstinget Sörmland
611 88 Nyköping

Angående den planerade försäljningen av fastigheten Hedtorp 1:2, Hedlandets naturreservat.

Vi har erfårit att Landstinget avser att sälja sin fastighet Hedtorp 1:2 i Eskilstuna kommun. Försäljningen kan i ett scenario medföra katastrofala konsekvenser för friluftsliv och naturvärden men i ett annat scenario skapa stora möjligheter att både bevara och utveckla områdets allmännyttiga värden – samtidigt som Landstinget erhåller det behövliga kassatillskottet. Den ursprungliga och berömvärda intentionen med förvärvet av Hedlandet behöver man alltså inte överge i samband med försäljningen. Vi vill med denna skrivelse peka på dessa möjligheter.

Fastigheten är sedan 1978 naturreservat och har som sådant varit av stort värde för friluftsliv och naturupplevelser för befolkningen i den nordvästra länsdelen – inte enbart Eskilstuna kommun. Fastighetens 1260 ha landareal inrymmer en omväxlande natur som domineras av skogsmark (899 ha). Olika slag av öppna marker såsom äng- och hagmark, betesmark, berg och hållmark samt kärr och mossmarker (totalt 322 ha) bidrar till områdets tilltalande och rika karaktär. Skogsmarken innehåller ur naturvårdssynpunkt så viktiga inslag som 4 ha ädellövskog, 53 ha lövskog, 138 ha blandskog och därutöver 704 ha barrskog.

Hedlandet är lättillgängligt och tätortsnära beläget i den expanderande Mälardalsregionen vilket gör det mycket värdefullt ur socialt samhällelig synvinkel. Besöksfrekvensen i området är betydande såvitt vi kan bedöma utifrån egna iakttagelser. Stigar i form av rundslingor och rastplatser finns iordningsställda, informationstavlor är uppsatta på ett flertal ställen och en båtklubb med bryggor är placerad vid Bibybron i Eskilstunaån. Denna är en viktig utgångspunkt för fritidsfiske. Med tilltagande urbanisering och koncentration i Mälardalen kommer Hedlandets betydelse som rekreationsområde att öka.

Den senaste skötselplanen upprättades 1991. Betesmarken arrenderas av Biby gård som bedriver ett extensivt bete i form av ranchning. Något särskilt skydd för skogsmarkens naturvärden finns inte angivna i skötselplanen. Skogen har förvaltats av Skogssällskapet som har bedrivit ett produktionsinriktat skogsbruk, men som också varit lyhört för våra synpunkter på ett naturvårdsanpassat skogsbruk. På senare år har vi genom en särskild arbetsgrupp haft nära kontakt med förvaltaren och gemensamt formulerat synpunkter på en skogsbruksstrategi som med bibehållande av ett produktivt skogsbruk ändå tar vara på de naturvärden och de potentialer för gynnande av biologisk mångfald som området ännu hyser.

Nyheten om den kommande försäljningen av Hedlandet har därför gett oss farhågor – eller förhoppningar. Den uppkomna situationen kan leda till katastrof eller innebära stora möjligheter. En ny, utpräglat produktionsinriktad markägare kan på kort tid omföra hela området till en skogsplantage ("granåkrar") vilket innebär en kraftig utarmning av biologisk

mångfald samt förlust av alla sociala rekreationsvärden. En markägare med såväl produktions- som naturvårdsambitioner – typ ekopark – skulle kunna tillföra idéer och metoder i markförvaltningen som inte bara skulle bevara utan även förstärka kvaliteterna för såväl friluftsliv som fauna och flora.

Vi vill därför föreslå att Landstinget vid försäljningen av fastigheten ställer som villkor att köparen förbinder sig att sköta området med de ambitioner som exempelvis ekoparker har. Detta innebär att man utför särskilt riktade åtgärder för biologisk mångfald, vilka i sin tur bygger på landskapsanalys och beståndsvis inventering. De sistnämnda avser bl.a. att påvisa potentialerna för utveckling av naturvärden, s.k. restaurering som är ett modernt begrepp inom skoglig naturvård. En skötselplan skall upprättas där andelen skogsareal som avsätts för sådana naturvårdande ändamål uppgår till minst 15%, mer om landskapsanalysen talar för det. Skötselplanen skall ha karaktären av en mångbruksplan eller – mer ambitiöst - en ekoparksplan. Våtmarker skall restaureras, och köparen får inte sälja av skogsmark frånsett torpanknutna miljöer. Ett fortsatt bete på de öppna markerna måste eftersträvas och en igenplantering av dessa med skog får alltså inte ske.

Om Landstinget på detta sätt kan finna en seriös köpare föreställer vi oss att ”man både kan sälja kakan och ha den kvar”. Det skulle kunna innebära att Hedlandets kvaliteter som rekreationsområde och kärnområde för biologisk mångfald inte bara bibehålls utan även utvecklas. För köparen innebär det också möjligheter till avkastning från ett produktivt skogsbruk. För Landstinget som politisk instans med ansvar för länets medborgare innebär det en fjäder i hatten att också fortsättningsvis kunna erbjuda tätortsnära, vacker och lockande natur. Vi erinrar också om det av Riksdagen fastställda sextonde miljömålet: ”Ett rikt växt- och djurliv”.

För Naturskyddsföreningen i Eskilstuna

Sten Ullerstad / Ordförande
Tel. 016-35 41 52
Mobil 070-605 41 52

För Naturskyddsföreningen i Södermanlands län

Leif Carlsson / Sammanställande i skogsgruppen
Tel. 016- 51 41 81

För Ornitologiska klubben i Eskilstuna

Lennart Eriksson / Ordförande
Tel. 016-35 14 21
Mobil 070-260 54 34